

สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ 27 มกราคม 2569

ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเจรจาและการทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ

คณะรัฐมนตรีรับทราบการนำแนวทางปฏิบัติในการเจรจาและการทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (Government to Government : G to G) (แนวทางปฏิบัติฯ) ที่คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) มีมติเห็นชอบไว้ในการประชุม นบข. ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2567¹ มาดำเนินการต่อไป ตามมติที่ประชุม นบข. ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2568 [รองนายกรัฐมนตรี (นายเอกนิติฯ) เป็นประธานการประชุมแทนนายกรัฐมนตรี] ตามที่กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) เสนอ

สาระสำคัญ

1. เดิมเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2558 รัฐบาลไทยโดยกรมการค้าต่างประเทศและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีน) โดยหน่วยงาน COFCO Corporation² ได้ลงนาม ในสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G ปริมาณ 1,000,000 ตัน เป็นข้าวฤดูกาลผลิตใหม่ ภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตรระหว่างรัฐบาลไทย - รัฐบาลจีนโดยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 จนถึงปัจจุบัน กรมการค้าต่างประเทศได้ส่งมอบข้าวให้ หน่วยงาน COFCO Corporation แล้ว 8 งวด ปริมาณ 720,000 ตัน คงเหลือข้าวส่งมอบ อีก 280,000 ตัน โดยฝ่ายจีนหยุดสั่งซื้อตั้งแต่ปี 2564³

2. ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ผลักดันการเจรจากับรัฐบาลจีนในทุกระดับเพื่อเร่งส่งมอบข้าวที่ยังคงค้าง ปริมาณ 280,000 ตัน จนรัฐบาลจีนตกลงกลับมาสั่งซื้อใหม่ได้สำเร็จและขยายปริมาณเพิ่มเติมอีกในโอกาสครบรอบ 50 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - จีน เป็นปริมาณ 500,000 ตัน โดยฝ่ายจีนแจ้งว่าปริมาณดังกล่าวอยู่ภายใต้สัญญาซื้อขาย G to G เดิม แบ่งเป็นปริมาณ 280,000 ตัน ที่ยังคงค้างส่งมอบ และปริมาณเพิ่มเติม (Top-up) 220,000 ตัน ต่อมาเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2568 หน่วยงาน COFCO Corporation มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศเสนอซื้อข้าวล็อตแรกปริมาณ 100,000 ตัน ภายใต้ปริมาณ 500,000 ตัน หรืองวดที่ 9 ตามสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G เดิม กำหนดระยะเวลาส่งมอบเดือนธันวาคม 2568 - มีนาคม 2569 โดยมีข้อกำหนดและเงื่อนไขให้เป็นไปตามสัญญาเดิม ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีการปรับแก้ข้อบทสัญญาเดิมในส่วนของปริมาณข้าวที่ต้องส่งมอบเพื่อรองรับปริมาณ Top-up และขยายระยะเวลาในการส่งมอบให้สอดคล้องกับปริมาณรวม 500,000 ตัน ที่จะต้องส่งมอบ

3. เนื่องจากมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่และได้มีการแต่งตั้ง นบข. ชุดใหม่ นายกรัฐมนตรีจึงได้มีบัญชามอบหมายให้กรมการค้าต่างประเทศนำแนวทางปฏิบัติฯ เดิม เสนอให้ นบข. ชุดใหม่ พิจารณา ซึ่งในการประชุม นบข. ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2568 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบการนำแนวทางปฏิบัติฯ เดิม ที่ นบข. ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2567 ได้มีมติเห็นชอบไว้ มาดำเนินการต่อไป และมอบหมายให้กรมการค้าต่างประเทศเร่งดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติฯ เพื่อให้การเจรจาซื้อขายข้าวกับรัฐบาลจีนบรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว พร้อมทั้งมอบหมายให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย

4. การขายข้าวแบบ G to G เป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้รัฐบาลไทยสามารถรับคำสั่งซื้อจากรัฐบาลต่างประเทศที่มีปริมาณมากและมีข้อผูกพันในระยะยาวที่ภาคเอกชนไม่สามารถดำเนินการได้ โดยรัฐบาลไทยจะทำสัญญาซื้อขายข้าวกับรัฐบาลต่างประเทศ ที่มีความต้องการซื้อข้าวโดยตรง นอกจากนี้ ยังช่วยให้รัฐบาลไทยสามารถระบายผลผลิตข้าวส่วนเกินออกสู่ตลาดต่างประเทศได้ในปริมาณมากและ

ในระยะเวลาที่เหมาะสม ช่วยกระตุ้นการส่งออก รักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวของไทย รวมถึงช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวในประเทศตลอดจนเป็นการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลประเทศผู้ซื้อด้วย

5. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่เรื่องดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามข้อ 19 ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้การตกลงทำสัญญาซื้อขายข้าวรัฐบาล หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการจัดหาและการส่งออกเพื่อส่งมอบตามสัญญาข้าวรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนด หรือตามมติคณะรัฐมนตรี หรือตามมติคณะกรรมการ ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายข้าว หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดแล้วแต่กรณี ซึ่ง นบข. (เป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการข้าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี) ได้มีมติเห็นชอบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้ พล. โดยกรรมการค้าต่างประเทศนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเป็นการดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 397/2568 เรื่อง แต่งตั้ง นบข. ที่กำหนดให้ นบข. มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าวทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การบริหารจัดการข้าวสอดคล้องกันทั้งระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

¹คณะรัฐมนตรีมีมติ (9 เมษายน 2567) รับทราบแนวทางปฏิบัติฯ ตามมติ นบข. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2567 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักการสำคัญในการเจรจาและทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G ขั้นตอนในการเจรจาและทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G และการเปิดเผยข้อมูลในสัญญาซื้อขายข้าว แบบ G to G

²เป็นรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลจีนมอบหมายให้เป็นผู้แทนในการดำเนินการซื้อขายข้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ ด้านการค้าสินค้าเกษตรระหว่างรัฐบาลไทย - รัฐบาลจีน

³พล. แจ้งว่า เหตุผลที่จีนหยุดสั่งซื้อเนื่องจากผลผลิตข้าวของจีนมีปริมาณออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากและทั้งสองประเทศไม่สามารถเจรจาตกลงราคาซื้อขายข้าวกันได้

ที่มา : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล <http://www.thaigov.go.th>

จัดทำโดย : กลุ่มงานนโยบายและเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง

สรุปการประชุมมติ ค.ร.ม.
วันที่ 27 ม.ค. 2568